І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 114. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР 16-го ЧЕРВНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 16, 1960 No. 114. VOL. LXVII.

КЕННЕДІ ПРОПОНУЄ ДЕЯКІ ЗВ'ЯЗКИ З ЧЕРВОНИМ КИТАЄМ

Вашингтон. — Чоловий демократичний кандидат на президента сенатор Джан Ф. Кеннеді виголосив в Сенаті 14-го червня довгу промову, в якій з'ясував, яку він вів би закордонну політику, коли б був вибраний на президента цієї країни. Він одночасно критикував закордонну політику республіканського уряду, яка не має успіху, бо повною ізоляцією комуністичного Китаю не вдалося послабити китайських комуністів. Як перший крок нової політики у відношенні до Китаю було б допущення китайських представників до переговорів про припинення атомових пробних експльозій. Це є потрібне на те, щоб СССР не міг продовжувати пробні атомові вибухи на терені Китаю, зобов'язавшися не переводити їх в себе. Коли б комуністичний Китай дістав від СССР атомову зброю, тоді була б порушена рівновага в атомову озброєнні, яка тепер існує між зДА і СССР. Коли б вдалося нав'язати цей перший контакт із червоним Китаєм, тоді на думку Кеннеді, можна б нав'язати культурні і економічні зв'язки з цією комуністичною потугою. Кеннеді виголосив свою промову при повному Сенаті і переповненій ґалерії, бо перед його промовою було повідомлення, що массачусетський сенатор має виголосити довшу промову про закордонну політику. Гадають, що ця промова мала бути відповіддю 43-річного сенатора на закиди його противників, що, мовляв, він є замолодий до того, щоб бути президентом ЗДА в таких напружених роках в закордонній політиці. Кеннеді з'ясував головні пункти закордонної політики найближчого президента ЗДА. І так у взаємній оборонній програмі ЗДА повинні допомагати заприязненим країнам не так під військовим оглядом, як дбати більше про економічну допомогу. ЗДА повинні бути дуже активні в допомозі відсталим державам в трьох районах світу: в Африці, Азії і на Середньому Сході. Кеннеді гадає, що ЗДА повинні скріпити свої оборонні сили, бо тоді легше буде їм говорити з представниками СССР. Треба, щоб ЗДА були готові вести і малі оборонні війни; треба збільшити і приспішити продукцію керованих ракет, щоб ворог не відважився напасти на ЗДА; конче треба збільшити продукцію далекосяжних ракет „Атлас". Не можна погоджуватися на конференцію „на вершинах" так довго, поки СССР не побачить, що ЗДА і вільний світ є такі сильні, що з ними конче треба переговорювати, бо балянс збройних сил є по боці Заходу. Кеннеді признав, що конференцію в Парижі розбили комуністи ,але критикував уряд за те, що допустив до такого висліду, і що взагалі погоджувався на цю конференцію. Наради в Парижі були засуджені на невдачу ще перед тим, поки 1-го травня над СССР зістрелено американський літак У-2. Невдачу спричинив уряд ЗДА, який впродовж майже вісьмох років не подбав про розбудову своєї збройної сили, якої боялися б комуністи і внаслідок цього мусіли б переговорювати з вільним світом. Кеннеді казав, що не погоджується з Президентом і віце - президентом Ніксоном, які твердять, що ЗДА мають наймогутнішу збройну силу, яка колинебудь існувала в світі. Республіканці прийняли промову сен. Кеннеді з невдоволенням. Ніксона не було в Сенаті, бо він мав інше урядове зайняття. Провідник республіканців в Сенаті сен. Еверет Дірксен заявив, що Кеннеді вибрав собі невідповідний час на критику Президента, який відбуває подорож по заприязнених азійських країнах. Голова Крайового Республіканського Комітету сен. Трастон Б. Мортон сказав, що Кеннеді у 80-мінутовій промові „обводив нас довкола світу" одним віддихом критикуючи уряд, а другим признаючи йому слушність", але недаючи нічого нового.

Труман про „найслабшого демократичного кандидата"

Ню Йорк. — Преса принесла була вістку, що колишній президент Гаррі С. Труман заявив на телевізії, що він уважає массачусетського сенатора Джана Ф. Кеннеді за найслабшого між демократичними кандидатами на президента. На думку Трумана, найгрізнішим для республіканців був би сенатор із Мізурі Стюарт Саймінґтон, бо їм було б найважче його перемогти. Труман ще 15 квітня заявляв, що республіканці тішилися б, коли б демократи найменували б на кандидата на президента Кеннеді або Адлея Стівенсона. Трумас гадає, що Стівенсон не є на стільки енерґійним, щоб міг бути президентом ЗДА, який мусить вирішувати справи ще перед фактами, а не йти у хвості за подіями. „Рішучість — це кваліфікації на президента, казав Труман, Стівенсон не має цієї кваліфікації". Труман давніше заявляв про сен. Кеннеді, що виборці некатолики не будуть голосувати на католицького кандидата, хоч він сам, ц. зн. Труман, уважає, що релігія не повинна бути перешкодою для здобуття президентури ЗДА. Після появи цієї вістки в часописах про цю передачу на телевізії, Труман спростував її тим, способом, що він сказав тільки те, „що демократи хочуть найменувати найслабшого політика на свого кандидата". На запит інтервювера, чи цим „найслабшим кандидатом" є сен. Кеннеді, поспішився відповісти прихильник сен. Саймінґтона, що „так". Труман чув цю відповідь і її не спростував тоді, і робить це аж після появи новинки в часописах.

В АМЕРИЦІ

● **Капелян Сенату** о. Фредерік Бравн Гарріс 13-го червня молився в повному Сенаті за опіку над президентом Айзенгавером під час його подорожі по Далекому Сході. о. Гарріс казав, що Президент „везе з собою неподільне бажання цілої країни для тих держав, що він їх відвідає, щоб вони жили в добробуті як незалежні народи".

● **Сенатська правнича комісія** прийняла законопроєкт, який дозволяє урядові ЗДА брати участь в програмі допомоги 28,000 втікачів з-під комуністичного режиму в Европі. ЗДА мали б допустити до себе 25 відсотків із того числа втікачів, як заберуть до себе всі інші 38 держав, які є членами допомогової організації.

● **Батько летуна,** зістреленого над СССР Олівер В. Поверс дістав пашпорт на виїзд до СССР, щоб там відвідати свого заарештованого сина. Совєтська амбасада вже видала йому візу на 90 днів. Коли він поїде до СССР, ще не є відомо, хоч він заявив, що ніби це мало б бути аж у вересні. Державний департамент заявив, що не давав жадних інструкцій батькові летуна Поверса, який конферував із заступником державного підсекретаря Реймондом А. Гером.

● **Англійська громадянка** 56-річна д-р Барбара Мур, яка пішки йде з Каліфорнії до Ню Йорку для здобуття рекорду, мусіла на коротко припинити свій спортовий змаг, бо коло Бразилії в стейтах Індіяна на неї наїхало авто і легко її поранило. Після виходу зі шпиталю вона плянує продовжувати свій марш.

Сен. Джансон — за приспішення будови „шпигунів-сателітів"

Вашингтон. — Провідник демократів в сенаті сенатор Линдон Б. Джансон в телевізійному інтерву заявив, що ЗДА повинні приспішити будову „сателітів-шпигунів" і коли ті розвідчі ракети зможуть фотографувати всі закутини нашої Землі, передати їхні здобутки державам, які є членами Об'єднаних Націй. Джансон гадає ,що Сенат збільшить видатки на оборону на один до двох більйонів долярів понад ту суму, яку проєктує Палата Репрезентантів. Сенатор Джансон казав, що і уряд ЗДА мусить дбати про те, щоб менше видавати в порівнянні з прибутками, бо ощадність зобов'язує не тільки одиниці, але й цілі держави, тому, на думку Джансона, треба зменшити державні видатки, але тепер не можна зменшувати податків, бо живемо „в дуже небезпечних часах і в дуже критичному періоді історії". Сенатор Джансон передбачає, що головною проблемою в цьогорічних виборах буде справа доброго проводу, і тому демократи виграють вибори ,бо вони дадуть країні кращий провід.

Комуністичний бльок втримує шпигунську сітку з 300,000 аґентів

Вашингтон. — Голова Сенатської Комісії Закордонних Справ сенатор Дж. В. Фулбрайт опублікував зізнання в цій комісії державного секретаря Крістіяна А. Гертера, з яких виходить, що комуністичний бльок із СССР і комуністичним Китаєм на чолі втримує велику сітку шпигунів, яка складається з 300,000 аґентів. В цьому зізнанні державного секретаря говориться, що „немає найменшого сумніву в тому, що СССР веде шпигунську діяльність в країнах вільного світу", хоч недавно совєтський прем'єр Нікіта Хрущов заперечував це, обурюючися проти того, що американський літак „У-2" робив розвідчі лети понад СССР. Жадна країна в історії світу, говориться в цих зізнаннях Гертера, не мала такої великої шпигунської сітки, як СССР. В останніх роках в 11-и різних державах засуджено за шпигунську діяльність 360 совєтських шпигунів, а в попередніх вісьмох роках до 13-го травня 1960 р. включно в самій тільки Західній Німеччині заарештували були 18,300 осіб, які були комуністичними шпигунами. Сенатор Фулбрайт виявив, що зізнання Гертера списані на 50 сторінках. Совєтські шпигуни мають влегшити працю в ЗДА і в інших вільних державах, бо вони можуть легко мати відомості про численні справи, які в СССР належать до „державних чи військових таємниць".

Прем'єр Канади дякує УНСоюзові за підтримку і пораду

Джерзі Ситі. — Щойно тепер до Головної Канцелярії УНСоюзу наспів, після деякого блукання, скерований до Головного Уряду УНСоюзу на руки його головного предсідника Д. Галичина лист Ґована Т. Ґеста екзекутивного асистента канадійського прем'єра Джана Діфенбейкера, в якому він висловлює від імені прем'єра Діфенбейкера подяку за піддержку канадійського становища у зв'язаній з розбиттям конференції на вершинах міжнародній кризі та рівночасно висловлює надію, що УНСоюз також і в майбутньому „продовжуватиме свої ради і поради Прем'єрові, щоб допомогти йому у праці, яку він виконує в імені своїх канадійських співгромадян". Ґован Т. Ґест дальше пригадує, що коли він доручав прем'єрові Діфенбейкерові телеграму від УНСоюзу, то прем'єр „почав з великою приємністю говорити про влаштоване для нього англо-українцями прийняття кілька днів тому в Лондоні". Телеграма Головного Уряду УНСоюзу, про яку мова, була вислана прем'єрові Діфенбейкерові 17-го травня ц. р. з нагоди річних нарад Головного Уряду УНСоюзу, що саме тоді відбувались в готелі Кінґ Едвард в Торонті і туди також була скерована відповідь на цю телеграму, але за той час наради закінчились і канадійська пошта потребувала деякого часу, щоб знайти головну канцелярію УНС в Джерзі Ситі. Головний Уряд УНСоюзу дякував прем'єрові Діфенбейкерові за привітання, яке переслав УНСоюзові своїм представником міністром Михайлом Старом, як також висловлював вдячність і признання прем'єрові Діфенбейкерові за його солідарність з президентом Айзенгавером в непохитному становищі проти совєтських погроз і шантажів, зв'язаних з тодішньою міжнародно - політичною кризою.

Д-Р ВОЛ. ҐАЛАН ЗНОВУ ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ВІДДІЛУ УККА У ФИЛАДЕЛФІЇ

Филаделфія. — Минулої неділі 12 червня тут відбулися Звичайні Річні Загальні Збори Відділу Українського Конґресового Комітету Америки, в результаті яких д-р Вол. Ґалан був переобраний на голову цієї установи. Звітуючи про цілорічну діяльність Відділу голова Філії УККА у Филаделфії підкреслював велику і віддану працю місцевої української громади, яка в різних ділянках народного життя вибилась на перше місце між громадами в цій країні. Перш за все філадельфійська спортова дружина „Тризуб" здобула першенство у копаному м'ячі у ЗДА, прославивши тим українську громаду і цілу Филаделфію. Міська Рада винесла спеціяльну ухвалу, якою дає високе признання „Тризубові" за цей спортовий осяг. У Филаделфії маємо на Філологічному Відділі Пенсилвенського Университету виклади української літератури, і в цій культурній ділянці Филаделфії теж передує між іншими нашими громадами. У Филаделфії маємо теж українську банкову установу, яка носить українську назву, та яка здобула в останньому році великий успіх: перенесла свою канцелярію до власного будинку в одній з кращих дільниць міста і перейшла суму двох мільйонів долярів капіталу. Филаделфія здобула в цьому році ще одно першенство: а саме у збірці Національного Фонду. Як подає репрезентант УККА з Ню Йорку, ред. Володимир Душник, у цьому році Филаделфія зібрала до Національного Фонду найбільшу суму з-поміж усіх громад у ЗДА, а саме понад шість з половиною тисяч долярів. Про працю Відділу УККА у Филаделфії звітували ще, крім голови, відповідні референти, а саме секретар Михайло Нич, фін. секретар Остап Тарнавський шкільний референт д-р Юрій Мачук і голова Комісії для збірки Національного Фонду Іван Поритко. До успішної акції збірки національного датку причинилась перш за все праця цієї Комісії. Филаделфія була поділена на три збіркові райони, в кожному районі діяли збіркові групи які відвідували українських громадян по домах. Дир. Поритко мав найбільший успіх у цій збірковій акції, зібравши понад тисячу долярів Доповнення до звіту п. По

(Закінчення на сторінці 4-ій)

ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР У МАНІЛІ

Під час переїзду през. Айзенгавера вулицями і площами Манілі вітали його оваційно мільйонові маси населення.

Японські соціялісти не будуть демонструтати проти президента Айзенгавера

Токіо. — Лідери японських соціялістів заявили прем'єрові Нобусуке Кіші, що вони не будуть підтримувати комуністів в їхніх авантурах проти Айзенгавера, коли той приїде 15-го ц. м. з відвідинами до Японії. Назагал вважають, що за винятком кількох тисяч „твердого зерна" комуністів — всі опозиційні до японсько - американського договору групи в Японії поставляться прихильно, або в найгіршому випадку „невтрально" до приїзду Айзенгавера та не братимуть участи в ніяких авантурах. На прохолодження настроїв вплинула одностайна неґативна реакція японської публічної опінії проти авантури комуністів з приводу приїзду Джіма Гаґерті, як також рішення — тимчасово відкласти ратифікацію японсько-американського договору до часу від'їзду Айзенгавера з Японії. Таким чином заведено міжпартійне перемир'я, яке разом з енерґійними заходами поліції і війська ґарантуватиме спокій під час приїзду Айзенгавера до Японії.

Президент де Ґоль поновив мировий заклик до альжирських партизанів

Париж. — Президент Франції ген. Шарль де Ґоль поновив у своїй радіо-телевізійній промові у вівторок 14 ц.м. заклик до закінчення війни в Альжирі на базі військового перемир'я та плебісциту про будучу долю Альжиру. Хоч більшість промови де Ґоля була присвячена внутрішнім — господарським і фінансовим проблемам Франції, а про Альжир він говорив тільки кілька хвилин на самому кінці, проте вся преса присвятила саме тому останньому уступові найбільше уваги, як новій засадничій декларації в справі Альжиру. Де Ґоль звернувся вперше до керівників нинішнього мусульманського-націоналістичного повстання в Альжирі, як до „лідерів" повстання. Він закликав їх прибути до Парижу для виготовлення з ними „почесного закінчення боїв" та вирішити справу зібрання зброї і долі партизанів. Де Ґоль уточнив повну свободу плебісциту в Альжирі та заявив, що „всі напрямки матимуть змогу взяти участь в дискусіях про умови, в яких буде відбуватись референдум, у виборчій кампанії та в контролюванні самого голосування". За загальними коментарями, де Ґоль пішов у цій своїй вівтірковій промові далі назустріч мусульманським націоналістам, як у своїх попередніх заявах з 23 жовтня 1958 р. та 16 вересня 1959 р. Зате де Ґоль далі заперечує право альжирського Фронту національного визволення, який керує партизанською війною, монопольно репрезентувати альжирський нарід. — З Тунісії і Марокко запевняють, що там заява де Ґоля викликала оптимістичні настрої. Альжирські націоналісти покищо мовчать.

Українці знову взяли участь у відзначуванні 300-річчя Джерзі Ситі

Джерзі Ситі, Н. Дж. — В суботу 11 червня українці взяли участь в ще одній імпрезі, що відбулася тут з нагоди святкувань 300-ліття існування міста. На великому Стадіоні Рузвелта, під відкритим небом, відбувся вечір національностей. 8 національних груп пройшли в дефіляді зі своїми національними прапорами перед багатотисячною публікою, а опісля демонстрували пісні і танки на спеціяльно зладженій, 63 прапорами прикрашеній трибуні. Українську групу очолювали податковий комішенер адв. Марсел Ваґнер і голова УККА п. Антін Шаран. З прапором за ними ішли три брати Ґуттер і дітвора в національних одягах. Мистецьку частину виповнили танки в такому порядку: „Чумак" виконав Євген Семеняк, „Гопак колом" виконала група дітей школи Ніни Кінсейд (Бакад). „Аркан" виконали брати Ґуттер і брати Барна, „Козачок" відтанцювала група дівчат, а „Ножички" ціла група під керівництвом Ніни Кінсейд. Програму закінчили брати Ґуттер ефектовним танком „Запорозький герць", зі шаблями. Публіка нагороджувала українських виконавців рясними оплесками. Танки запвідав і пояснення давав комішенер Ваґнер. Цілу програму започаткував посадник міста відповідною промовою, а після нього промовляв, представлений комішенером Морейом голляндський консул з Ню Йорку, бо голляндці триста років тому заложили першу оселю на місці нинішнього Джерзі Ситі. Приємно вражало українських глядачів, що тоді, коли в дефіляді інших національ. груп ішли переважно люди середнього віку і старші, українців репрезентувала молодь і діти. Та сама група дітей, з тою самою програмою виступала в неділю 12 червня о год. 2-ій по полудні в Проспект Парку в Брукліні в програмі дня Національних Груп ЗДА. Така програма відбувається вже другий рік під ряд і в ній українці беруть участь. Організатори цієї імпрези роблять заходи в Вашинґтоні, щоби Президент призначив другу неділю червня постійним Днем Національних Груп ЗДА.

НА ФІЛІППІНАХ МАСИ З ЕНТУЗІЯЗМОМ ВІТАЛИ ПРЕЗИДЕНТА

Маніля. — Мільйон філіппінців — за найскромнішим підрахунком — ентузіястично вітали президента Айзенгавера, коли він в минулий вівторок 14 ц.м. прилетів на дво- і південні відвідини. Філіппінський президент Карльос П. Ґарсія зустрів Президента словами: „Вітайте у себе дома", пригадавши, що Д. Д. Айзенгавер впродовж 4-ох років мешкав в Манілі будучи в штабі військової місії, що її очолював генерал Даґлас МекАртур. „Наш нарід і інші вільні народи будуть довго тямити Вас за Вашу терпеливу, пристрасну наполегливу боротьбу за тривкий справедливий мир у світі, в якому люди могли б врешті забути про таких своїх відвічних ворогів, якими є іґноранція, хвороби і бідність, та їхнє місце виповнити здійснюванням людської гідности. Здаємо собі справу, що темні сили постійно намагаються підірвати ці великі старання за світовий мир, але віримо, що на кінці блискучий білий храм світового миру і братерства буде здвигнений твердо і міцно на незламних фундаментах, що їх закладає Америка під Вашим проводом". Філіппінський президент запевняв Айзенгавера, що філіппінці з подивом дивляться на нього, що він — після провалення Паризької конференції внаслідку нової комуністичної офенсиви — не зневірився в діло тривкого і справедливого світового миру. „Дивимося на Вас, як на чемпіона всього того, що є найближче і наймиліше нашим серцям" — заявив президент Філіппін. — Ще виразніше про комунізм, як нещастя світу, говорив президент Айзенгавер. Запевнивши філіппінців про свою радість, коли він з висот літака побачив знову так добре знайомий йому країд і обриси чудового міста Манілі, Айзенгавер передав їм привіт від генерала МекАртура, з яким він, Айзенгавер, жив і працював у Манілі перед вибухом останньої війни. Президент висловив подив для діла відбудови Манілі з воєнних руїн. Він признав, що між Філіппінами і ЗДА є деякі нерозв'язані ще проблеми, які становлять предмет нарад і переговорів, але запевнив, що ці суперечки ніколи не затьмарять приязни двох союзних держав, якими є ЗДА і Філіппіни. В своїй промові, що її Айзенгавер виголосив на засіданні об'єднаних палат Філіппінського парляменту, він вказав на комунізм, як на найбільшу причину нинішніх міжнародних конфліктів. „Спротив комуністів супроти всього, чого вони не всилі контролювати, є головним джерелом напруження у світі" — казав Президент. Комуністи змагають до того, щоб накинути всім одну свою ідеологію та все людство вбрати в „каптан безпеки ідей, підходів і метод". Цій комуністичній ідеології і тактиці Президент протиставив вільний світ з ідеологією свободи думки. Айзенгавер рішуче відкинув постійно комуністичною пропаґандою повторюваний закид, наче б Захід був імперіялістичний. За останніх 15 років 33 країни, які були колись під західньою контролею, дістали з їхньою згодою державну самостійність, а зате 12 країн втратили свою незалежність, підпавши під панування комуністичної диктатури. Головна ціль нинішньої комуністичної пропаґанди — казав Президент — є викривити правду про націоналізм молодих націй і правду про західній світ. Комуністи борються підривною роботою, перекупством, фальшивими обіцянками та брехливою пропаґандою, щоб тільки не допустити до панування у світі волі та людської гідности.

Перебування през. Айзенгавера на Філіппінах буде виповнене прийняттями, церемонією в университеті, де Президент дістане почесний докторат прав і з цього приводу виголосить промову, військовою парадою, під час якої Президент дістане найвищий філіппінський ордер, та політичними нарадами.

В п'ятницю през. Айзенгавер поїде кружляком до Формози (Тайвані), теперішнього осідку уряду вільного Китаю.

Китайські комуністи ніби відступають від лівого доктринерства

Лондон. — Західня преса, яка пильно стежить за всіми подіями за залізною заслоною, які вказують на тамошні внутрішньо - ідеологічні спори, а тим самим на існуючу там боротьбу за владу, цитує недавні голоси комуно-китайських ватажків, що проповідували безкомпромісову боротьбу з „капіталістичним імперіялізмом" та деякі нові голоси, що признають — в теорії — можливість переговорювання з капіталістичними країнами задля роззброєння та співіснування. Ще два тижні тому один з лідерів комуно-китайських професійних спілок Лію Чанґ-шенґ висміював совєтський плян генерального і тотального міжнародного роззброєння, як фантастичний, та закликав до безперервної боротьби проти капіталістичних країн, з вірою, що у новій війні комуністи переможуть. Тим часом в минулому тижні на конґресі Генеральної Ради Світової Федерації професійних спілок у Пейпінґу комуністи говорили вже в співіснувальному тоні. Західні коментатори приходять до висновку, що комуно-китайська кліка, переконавшись, що Хрущов все ще має перевагу на кремлівській верхівці, відступила дещо від тієї непримирної доктринерської лінії, яку таврувала недільна „Правда", як „лівий ухил" від ленівських позицій.

У СВІТІ

● **Московське радіо** передало в різних азійських мовах сатирично - пропаґандивний „диялог", що його ніби-то вели пресовий секретар Джім Ґаґерті з Токіо після того, як тамошні комуністи обскочили були його авто, з президентом Айзенгавером в Білому Домі. Ґаґерті буцім-то переконував Айзенгавера, що він мусить поспішити на рятунок японському прем'єрові Кіші, а Айзенгавер ніби-то „волів" запросити Кіші до Вашинґтону на ґольфа. Ця авдиція ще потвердила давню тезу, що демонстрації в Токіо були керовані з Москви.

● **Большевицька верхівка** — твердять деякі західні газети — стурбована, що заповіджений публічний пропаґандивний процес проти американського летуна Френсіна Ґері Поверса так наново розбурхає пристрасті, що воно пошкодить туристичному рухові й торговельним взаєминам з Америкою, не кажучи вже про вигляди нової співіснувальної комедії. Тому тим часом совєтська преса перестала лаятись проти ЗДА й Айзенгавера. Хрущов виїхав на відпочинок над Чорне море.

● **У Ливані** почались вибори до парляменту і 94 кандидати суперничили за перших 30 парляментарних мандатів. Між тими, що ввійшли до парляменту, є також колишній президент Ливану, Каміль Шамун, католик, який — мабуть — стане лідером опозиції до теперішнього президента, свого наступника, генерала Фуада Шегада. Звеличники єгипетського президента в Ливані лоскромнішали, переконавшись на прикладі в Сирії, що ті, що боролись за Нассера в Сирії, нічого не зискали для себе, а навпаки — втратили й давні свої впливи та позиції.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Паралелі з диктаторами

В історичному розвитку раз-у-раз трапляються подібні ситуації. Зокрема це стосується різних диктаторів, які втрачали міру в своїх амбіціях панування над щораз більшими територіями й мобілізували проти себе своїм агресивним імперіялізмом тих, які вірили в можливість порозуміння з ними. Існування у світі двох великих імперій з диктаторськими системами — Совєтського Союзу й комуністичного Китаю — спонукує найчастіше шукати паралель з найбільшою попередньою подібною потугою — гітлерівською Німеччиною. Для всіх угодівців нинішнього часу історичною лекцією стала Мюнхенська конференція 30-го вересня 1938 року, на якій англійський і французький прем'єри, Невіл Чемберлен та Едвард Даладіє, затвердили приєднання Австрії до Німеччини („аншлюс") і признали Німеччині т. зв. Судетський край, що було рівнозначне із скасуванням суверенности Чехо - Словаччини. Надія, що за таку високу ціну вдасться врятувати мир в Европі, завела, бо вже через 11 місяців після того Гітлер розпочав третю світову війну.

Нав'язуючи до брутальної поведінки Нікіти Хрущова в Парижі, характеристичній для всіх сатрапів, що втрачають почуття реалізму, „Сатардей Івнінг Пост" з 18-го ц. м. в редакційній статті під промовистим заголовком „Ніяких більше вершинних конференцій, поки справді не буде спокою" звертає увагу на ще одну — трохи давнішу, але не менше повчальну — історичну паралелю. Цей американський тижневик з майже 6-мільйоновим накладом пригадує книжку Артура Браєнта „Роки перемоги" про Наполеонівські часи, коли то англійці були переконані, що угодівським договором в Амієні 1802 року, яким фактично признано зверхність Наполеона над величезною територією південно - середньої Европи від Португалії по Австрію, заспокоєно амбіції Наполеона і куплено мир. Через рік після того Наполеон зламав цей договір і виповів нову війну, а Англія була примушена перейняти провід у протинаполеонівській коаліції в боротьбі за власну екзистенцію.

Англійський державний муж Вільям Пітт умирав з острахом за майбутність своєї країни, що перебувала у смертельній боротьбі проти Франції Наполеона. З подібним тяжким почуванням — читаємо — вмирав, мабуть, Джан Фостер Доллес, який розумів загрозу збоку Москви. Але свідомість, що Хрущов хоче не миру, а капітуляції Америки, повинна переконати всіх американських державних мужів, що угодівство супроти Совєтів означає власну загибіль.

Це — здорові думки, що їх раз-у-раз треба пригадувати і політикам і всьому народові З'єдинених Держав.

Людолови

Повідомлення Німецького Червоного Хреста про те, що його правління одержало від совєтського Червоного Хреста потвердження смерти д-ра Вальтера Лінзе, який помер 15-го грудня 1953 року в ближче невизначеному совєтському концтаборі чи в'язниці, збільшує довгу чергу фактів веденого Москвою людоловства, що в більшості випадків закінчується скорішою чи пізнішою загибіллю схоплених.

Факт схоплення і замордування совєтськими людоловами д-ра Вальтера Лінзе тим більше перфідний, що Совєти увесь час категорично заперечували будь-яку причетність до справи цього схоплення, що сталося на території західнього Берліну 8-го липня 1952 року, заявляючи, що їм нічого про це невідомо і що вони ніякого відношення до справи д-ра Лінзе не мають. Тепер сама совєтська установа офіційно сповістила, що д-р Лінзе помер в СССР. Крім того, як стверджують репрезентанти антикомуністичної організації, яку д-р Лінзе очолював, він був суджений таки ж совєтським військовим трибуналом у східньому Берліні влітку 1953 року і після засуду був депортований до якогось концентраційного табору в Совєтському Союзі, де — мабуть, від зазнаних тортур і знущань — через півроку помер. Як пізніше встановлено, д-ра Лінзе схопили східньо - німецькі комуністи, стероризувавши його пострілами і перевізши потім автом з відкритою допомогою східньо - німецької поліції на територію східнього Берліну.

Викрадення д-ра Лінзе не є відокремленим фактом совєтського людоловства. Реєстр насильних викрадань людей московськими агентами довжезний і охоплює ряд видатних прізвищ, здебільша антикомуністичних діячів. Подібно, як д-р Лінзе, був схоплений комуністами у Відні 1945 року і вивезений до СССР архикнязь Вільгельм Габсбурґ, відомий в українському громадянстві, як полковник Василь Вишиваний, ген. Олександер Греків та багато інших, яких, не зважаючи на те, що вони були громадянами чужинецьких держав, „суджено" в совєтських трибуналах і депортовано до концтаборів у Совєтському Союзі. Виявлена недавно справа схоплення і замордування д-ра Лінзе актуалізує конечність широкої й наполегливої боротьби з совєтськими людоловами і доводить ще раз, що ніколи і ні в якому випадку не можна вірити совєтським заявам.

Потреба українського театру

„Як для риби потрібна вода, як для птаха крила, як голодному хліба, а кожному з нас потрібне повітря, так само для нас, тут розсіяних українців, треба такої народної організації, до якої кожний українець, де б він не був, міг належати..." — писав о. Григорій Грушка в „Свободі" з 1-го листопада 1893-го року. І вже 22-го лютого чергового 1894-го року був створений Український Народний Союз. Сьогодні хотілося б ті самі елементарні арґументи повторити для відновлення і пожвавлення одної з, без сумніву, найважливіших і рівночасно одної з найбільш занедбаних у нас ділянок суспільно - культурного життя і розвитку — театрального мистецтва.

Цю проблему пригадує нам недавній страйк нюйоркського „Бродвею" та метушня, яка зчинилась була у зв'язку з припиненням театральної діяльности. Нарід абсолютно хоче і потребує театру, його хочуть і потребують артисти і про нього можна сказати так, як писав Марк Твен про погоду: „всі про неї говорять, але ніхто нічого в тій справі не робить".

У нас, коли мова про Ню Йорк, Филаделфію і деякі інші більші осередки нашого поселення, ця справа до деякої міри належить до драстичних, і тому хочемо наперед застерегтися: ми нікому не докоряємо, нікого не маємо спеціяльно на думці і ставимо цю справу принципово: нам треба відновити і пожвавити театральну активність в наших громадах.

Цілком здаємо собі справу з безлічі всіляких труднощів: немає ані відповідних приміщень, ані бодай мінімальних фондів, немає меценатів і немає ані загального зрозуміння, ані належної підтримки, коротко — немає сприятливих умовин. Але, якщо поглянемо в нашу історію, знайдемо найсвітліші приклади не тільки завзятої боротьби в найбільш непригожих обставинах, але й перемог, що витиснули свою печать на історії розвитку нашого народу. Невже ж не можна перемогти і наших „обставин"?

У цій справі повинні забрати голос компетентні особи й інституції. Вихід бо мусить бути з кожної ситуації. Можливо, що театральну справу можна було б бодай до деякої міри розв'язати таким самим порядком, як допомагає собі Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка: створенням Т-ва Приятелів Українського Театру чи подібної інституції, що зайнялася б організацією фінансової бази. Можемо ствердити тільки одне: ми, спільнота, потребуємо Українського Театру „як риба води, а птах крил", і ми повинні докласти всіх сил і зусиль, щоб заповнити цю велику й дошкульну прогалину в нашому житті і розвитку.

ВАЖКІ СПРАВИ

Париж. — Поки цей допис дійде до Ню Йорку, в Парижі страйкуватиме пошта, кричатимуть діти на вулицях, бо страйкуватимуть також учителі. Туристи лаятимуться, бо вулиці будуть завалені сміттям внаслідок страйку всієї міської служби, включно з податковими урядами. Правдоподібно разом з поштою і урядовцями страйкуватиме також залізниця і міський транспорт. Париж являтиме собою вулик, у який запхалося три рої, і їм нема де повернутись: всі автомашини намагатимуться їхати, але всі лише перегріватимуть мотори на першій швидкості, і автомобілісти проклинатимуть годину, коли сіли за керму.

Усе це станеться 10-го червня, але того дня воно не почнеться і не закінчиться. Вже другий тиждень міський транспорт страйкує так, що людина, яка вирушає з дому, не знає ні коли до місця праці доїде, ні коли додому вернеться. 9-го червня страйкуватиме металюрґійна індустрія, 8-го червня — хемічна. Важко собі уявити, щоб десь з кимсь не солідаризувалися працівники газу й електрики.

Але все це будуть страйки лише на 24 години, за винятком лікарів, які страйкують уже третій тиждень, і за винятком пошти, яка погрожує, що, почавши страйкувати 10-го червня, страйкуватиме „аж до відкликання'. Кілька тижнів тому вже страйкувала залізниця, сьогодні управа підземної паризької залізниці викинула 39 працівників за відмову забезпечити рух поїздів на одній лінії. Але такого роду заходи можуть тільки загострити ситуацію.

Яка ж причина цієї хвилі страйків?

Властиво доводиться дивуватися що вони почалися так пізно : є першими страйками в V Республіці. Причина їх — недотримання обіцянок, як кажуть преса і синдикати. Але ситуація тим небезпечніша, що цим разом синдикати не наказують страйки, а йдуть в хвості подій. Здаючи собі справу з трудного положення уряду, синдикати не беруть на себе ініціятиви, але й не можуть піти проти свого членства.

Заблькувавши платні 13-го травня 1958 р., уряд вимагав посвяти й обіцяв поліпшення. Свої обіцянки дотримав він тільки в ділянці стабілізації валюти, але з обіцянки повільного зростання життьового стандарту нічого не вийшло. Обраховують, що за два останні роки купівельна спроможність заблькованих платень упала на яких 20%, а це дуже багато, коли взяти до уваги, що у Франції жилося добре, але не люксусово, а в порівнянні з Америкою — навіть дуже бідно, і тому за IV Республіки Францію називали „хворою людиною Европи".

Не місце тут оперувати цифрами, але скажемо, що пересічна платня некваліфікованого робітника не переходить $80 місячно, а пересічна платня кваліфікованого мало що перевищує $100 - 120. Так само, а то й відносно гірше з платнями державних і міських урядовців. Правда, вони мають більші перспективи на отримання дешевого помешкання, а далі — емеритури, але кого потішає емеритура, коли не вистачає на життя у віці, в якому людина хоче почувати себе найкраще!

При цій поверхневій характеристиці платень повторимо ще відому істину, що у Франції товари не коштують дешевше, як в Америці, коли перераховувати наші платні на доляри. Ні харчі, ні одяг. Дешевше платиться тут за помешкання, коли ви його можете знайти, та за транспорт, але не настільки дешевше, щоб вирівняти різницю в платні між американським функціонером чи робітником і французьким. Автомашини тут приблизно вдвоє дорожчі, а бензина, коли порівняти заробітки, — в чотири рази.

А найгірше те, що ситуація виразно гіршає, бо платні в більшості заблоковані (зокрема у державному й муніципальному секторі), а кошти утримання зростають. Уряд обіцяв минулого року підвишку, але не дотримав своєї обіцянки ,бо мусить пильнувати стабільности бюджету, щоб втримати ціну франка. Обіцянками ж майбутніх благ можна втримати людей тільки при допомозі терору, як це роблять большевики. При демократичному устрої більше важить сучасне, як майбутнє. Не хто інший, як „потомственні демократи" — українці вигадали приказку — „ліпше синиця в жмені, як журавель на небі"...

Уряд, а зокрема ген. де Голь, від самого початку клав натиск на закордонні проблеми. Де Голь думає історичними категоріями, і правильно робить, але не кожен може бути з цього вдоволений. Тим більше, коли здійснення історичних передбачень відсувається чимраз далі, а тим часом все дорожчає. Півмільйонова армія охороняє нафту й природний газ Сагари в ім'я майбутніх благ, а бензина ,газ і електрика не дешевшають. Ну, а сама охорона інтересів у Сагарі забирає мільярди денно, рахуючи старими франками. Коли ж рахувати новими, то буде хіба два зера менше...

І яким би великим досягненням не було переорганізування Французької Спільноти, що з федерації переходить у конфедерацію самостійних держав, — соціяльного напруження воно не змінює.

Великі проблеми міжнародньої політики також робітника не потішають. Це правильно, що ген .де Голь законтактивізував проблему допомоги економічно недорозвиненим країнам, домагаючись, щоб цю допомогу давали всі багатші держави, навіть спільно з СССР. Але для Франції це означає додаткове обтяження. Розбудова Альжиру — також річ добра, але вона також коштує. А коли й війна коштує, то ясно, що на все не вистачає, тим більше, що й на цьому не кінець, бо існують ще проблеми будови шляхів і шкіл, проблема затруднення підростаючого покоління, словом — інвестиції і модернізації, щоб збільшити затруднення і продукцію.

І тому як відомо, що дуже часто страйки у Франції викликали комуністи, так ясно, що теперішні страйки не є ділом комуністів. Хоч вони намагаються спекти свою печеню на них, це не значить, що вони їх викликали. Що страйки збіглися в часі з загостренням холодної війни — це чистий випадок. Страйки йдуть знизу, і синдикати поспішають за своїм членством, а не навпаки.

Як думає уряд вийти з положення — важко собі уявити. Прем'єр, правдоподібно, щойно наступного тижня подасть свій плян. Усунення з праці страйкуючих робітників паризької підземки — недобрий знак. І це каже навіть проурядова преса.

Від війни в Альжирі залежить не все, але залежить дуже багато. І на закінчення тієї війни нема виглядів. Останні вибори були певним успіхом де Голя, але не можна сказати, що б від факту, що знайшлося доволі кандидатів і голосуючих з-поміж мусульман, зменшились їх симпатії і послух підпіллю. Цього не кажуть найбільші оптимісти, не скажемо й ми.

До осінньої сесії парляменту назріє ще більше проблем, і вони стануть пробним каменем у змаганні де Голя і прем'єра уряду з парляментом. Бо хоч ця проблема й притихла, але вона не розв'язана, і соціяльні проблеми висунуть незабаром на перший плян цю проблему внутрішньо - політичну.

О. Д-вич

Юрій Лопатинський

ГРУПА ПІВНІЧ Т. ЗВ. НАХТІҐАЛЬ

(З доповіді на Конференції Ген. Секретаріяту УГВР і „Прологу", присвяченій історії української зовнішньої політики, 5-го травня 1960 року в Ню Йорку).

(2)

На другий день о год. 5-ій ранку заряджено алярм і курінь від'їхав до Грималова. Там ми затрималися на 5 днів. З Грималова через Сатанів поїхали до Проскурова. У тому місті долучено наш курінь до переднього убезпечення гірської німецької дивізії, до якої крім нас входили ще курінь 800-го полку „Бранденбурґ", відділ протилетунської артилерії та відділ танків. Усім цим переднім убезпеченням командував полк. Кратохвіль. Наше переднє убезпечення рушило шосою Проскурів - Вінниця і на висоті Браїлова натрапило на сильний спротив ворога. Для перевірки стану на бічному шляху Бар - Браїлів, полк. Кратохвіль вислав старшинську стежу в силі 20 осіб, якою проводив пор. д-р Оберлендер. До Браїлова ми поїхали двома автомашинами. Перед містечком здержались, щоб засягнути інформацій. Мешканці придорожних хат цікаво розглядали нас, мабуть уперше побачивши „німців". Побачивши дядька з козацьким вусом, що тримав дитину на руках, я підступив до нього і запитав по-українськи:

— Дядю, чи є большевики в місті?

Почувши українську мову, дядько стрепенувся, розглянувся довкруги і сказав:

— Не їдьте туди, їх там є понад шістсот.

Не зважаючи на це, ми посідали в автомашини і рушили вперед. Переїхавши міст на озері і виїхавши на горб, ми попали під сильний вогонь з машинової зброї. Автомашина, в якій я їхав, скрутила вбік, а ми вискочивши з неї, залягли на валі за берегом і відкрили вогонь по большевиках, що біля цукроварні вантажили, мабуть, мішки з цукром на вози. Наша друга автомашина застрягла на мості.

На цій позиції ми просиділи приблизно 4 години і, відбивши наступ большевиків, у якому втратили двох забитими та 3 раненими, відступали на шосу Проскурів-Вінниця. Але щойно долучились до своєї колони, що продовжувала стояти на шосі, тридцять большевицьких літаків почали налітати на колону, скидаючи бомби та обстрілюючи її бортовою зброєю. Свої налети повторили вони 8 разів впродовж двох годин. Це коштувало нашому відділові кільканадцять спалених автомашин та понад 50 убитих. На щастя, не вбито і навіть не поранено ні одного стрільця з куреня „Нахтіґаль". У тому часі полк. Кратохвіль пробував сфорсувати большевицьку оборону, виславши в наступ другу німецьку сотню з полку „Бранденбурґ". Ця сотня попала під перехресний вогонь большевицьких кулеметів і втратила 85 стрільців і всіх старшин за винятком одного. Щоб уможливити другій сотні відступ, у бій кинено третю німецьку сотню того ж полку.

До команди переднього убезпечення приведено перших совєтських полонених. На наше велике здивування, ніхто з цих полонених не розумів російської мови, бо це були частини з Центральної Азії. Нашому капелянові о. д-рові Гриньохові впало на думку звернутись до них із словами „Селям алейкюм". Полонені оживились і почали наввипередки відповідати „А... но всіх, не виключаючи кухарів та санітарів" —

нас незрозумілою мовою. Все ж таки, вживаючи камінців та жестів, полонені показали нам розташування ворожої оборонної лінії і кількість вояків на ній. Ми зрозуміли, що перед нами стоїть ціла совєтська дивізія. Ми окопались і почався позиційний бій. Наше завдання було втриматись до ранку, коли нам на допомогу мала прийти дивізія гірських стрільців.

На оборонну лінію стягнено всіх, не виключаючи кухарів та санітарів. Коло 5-ої години вранці прийшла дивізія гірських стрільців і, після підготовчого артилерійського вогню, рушила в наступ. Ми пішли слідом за відступаючими большевиками і десь коло 9 вранці ввійшли до Вінниці. Місто було порожнє, крамниці були пограбовані. Большевики обстрілювали місто з-за Буга артилерійським вогнем.

Курінь розчленувався і ми малими відділами почали перешукувати доми. В будинку НКВД оглянули ми келії і „одиночки", де міг поміститися стоячи тільки один в'язень. У підвалі театру знайшли ми цілу групу акторів, які дуже здивувались, коли почули українську мову. Ми порадили їм — вертатись додому, а довідавшись, що їх режисер — жид, попередили його, щоб він сховався і не виходив на місто. По кількох днях кватирування у Вінниці, наш курінь разом з німецьким куренем відійшов до м. Юзвин, де ми стояли постоєм два тижні.

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

З ОКРУШКІВ ТИЖНЯ

МІСТЕР МАҐІСТЕР

Дощ. І нудно, і соромно сидіти в національній барі, та що ж вдієш, дощ... Маґістер Шпилька не любить такої сльотливої погоди, особливо тепер, в сезоні патріотичних пікніків зі старокрайовою програмою: варениками, голубцями та гуцульськими музиками з самого Косова...

Дехто кепкує собі з отих пікніків, бо вони, мовляв, нудні й монотонні, але Шпилька — чоловік старої дати. Він волить поговорити спокійно з краянами, в тіні крислатого дуба, як смажитися на гарячому піску морського берега.

А знайомих у нього, дякувати Богу, подостатком. Особливо ті зі старої еміграції, коли тільки побачать Шпильку, то запрошують до свого столу і частують різними присмаками, як колись добродійка їмость на галицькому приходстві.

— Скажіть, пане маґістер, що там нового чувати? — питає дядько Свирид і підсуває чарчину міцної, заправленої вишняком. Шпилька знає добре, які новини цікавлять тих сивоголових уродженців зеленої Лемківщини, що їх вигнали колишні польські гаразди далеко за море шукати заробітків.

— Та вістки невеселі, — починає поважно Шпилька. — Наших людей виселюють заорювати казахстанські пустарі, а на український чорнозем налітає голодна сарана з Москви і Уралу. Вже й західніх сусідів знову напала моцарствова гарячка, і вони кричать „на ввесь" голос: давайте Львів!...

Шпилька витер спітніле чоло і продовжував: — Бачите, краяни, різниця між москалями і поляками невелика. Перші бачать українців тільки в околицях Львова, а другі шукають їх виключно біля Києва. Одні й другі — самозакохані патріоти, що, крім себе самих, нікого більше не знають. Мені пригадалася одна історія, яка докладно характеризує вдачу деяких народів. Якщо дозволите, то я вам зараз розкажу.

Це було в одному італійському університеті. Професор зоології звелів студентам написати в часі вакацій працю про слона. Студент - німець нишпорив два місяці по бібліотеках, вишукував різні енциклопедії та журнали і в кінці написав обширну наукову розвідку про слона. Англієць поїхав до Індії, блукав цілими тижнями по диких пралісах, підглядав, як живуть слони і на підставі особистих спостережень приготовив бажану працю. Поляк написав патріотичний роман і назвав його: „Слон і справа польська". Студент - москаль, вернувшися з вакацій, привіз із собою кілька пляшок водки, напоїв до безтями німця, англійця й поляка, а тоді закрався до їхніх помешкань і цілу ніч відписував готові дані про слона. Очевидно, його працю оцінено як найкращу, і потім вся преса трубіла про неперевершеного й незрівняного русского ґенія...

Маґістер Шпилька знає багато подібних історій і вміє цікаво оповідати. Він напевно розказував би їх до пізньої ночі, бо його лемківські краяни сиділи маком і слухали уважно кожне слово. Але музиканти якраз втяли веселу коломийку, і все кругом заворушилось, немов у вулику. Пари закрутилися в танку, хтось затягнув пискливо „Коломия місто", і нікому навіть на думку не приходило, що завтра понеділок, день мозольної праці.

Вологий аромат черемхи змішався з запахом полтавських вареників та лемківських голубців, надаючи всьому якогось родинного настрою. Здавалось, що це не пікнік, а старокрайовий фестин у Горішніх Закамарках, повний сміху й гамору українського села...

О. Білик

Вступайте в члени УНСоюзу!

Микола Миленко

„УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР" М. К. САДОВСЬКОГО

(Спогад)

(14)

Хочу згадати ще про київський „ґаля - ярмарок", що відбувся на початку весни 1915-го року.

Після обсадження російськими військами цілої Галичини на Україну прибуло дуже багато полонених і збігців. В Києві був зосереджений головний адміністративний апарат, що мусів піклуватися їх розміщенням і прохарчуванням. Спеціяльно зорганізований комітет допомоги переводив на них збірки, а театри віддавали в їх користь частину своїх прибутків.

Не знаю з чиєї ініціятиви виникла тоді думка влаштувати на Сирці „Ґаля - ярмарок" з участю акторів усіх театрів і цирку. В улаштуванні цього ярмарку взяла участь місцева і галицька інтеліґенція, що евакуювалася до Києва. Комітет допомоги українським збігцям і полоненим увійшов автоматично до головного комітету допомоги.

Ярмарок організовано цілком в українському стилі. Побудовано дерев'яні коршми, розмальовані за візерунками М. Кричевського і його учня Петрицького. Також збудовано балаган - театр в стилі тих старих театрів, у яких бурсаки виставляли свої комедії. В середині балагану стояли вкопані лавки, вкриті червоною китайкою. Комедію для цього театру написала Л. М. Старицька - Черняхівська.

У ґаля - ярмарці театр М. Садовського відіграв головну ролю. Артистки Л. Леніцька, Г. Борисоглібська, О. Полянська і інші в історичних і побутових убраннях разом з деякими громадянками з нашої інтеліґенції по коршмах обслуговували відвідувачів. Г. Борисоглібська наварила варенухи і запіканки, дівчата співали історичних та побутових пісень, троїста музика вигравала „козачка" та „метелиці". Щодня від 10 години ранку аж до 6 години вечора, частина акторів відігравала в балагані комедію. Перед початком і після кожної вистави всі учасники виходили на поміст, як то робилось по ярмаркових балаганах Біля входу в балаган висів великий дзвін, у який дзвонив хтось з „бурсаків", закликаючи людей, а другий „бурсак" вихваляв їм комедію. На одну з вистав прийшла навіть цариця Марія Федорована з внучкою Ольгою, яка тоді була медичною сестрою в якомусь з київських шпиталів.

Ранком на Васильківській вулиці перед театром, в якому постійно грала трупа М. Садовського, увагу мешканців привертала метушня: до театру під'їздили авта, селянські вози, запряжені сірими волами, підводились осідлані коні. Появлявся незвичайного вигляду двоколісний возик, якого тягнула невеличка худенька конячина. Біля нього купчилися одягнені в українські народні та історичні убрання артистки і хористки, актори і хористи. Всі вони готувалися вирушати через ціле місто аж до Сирця, де протягом цілого тижня відбувався ярмарок.

Першими їхали три вози, запряжені волами, роги яких і ярма були уквітчані кольоровими стрічками та паперовими квітами; сіно на возах було вкрите килимами. Це вирушав український весільний поїзд .На першім возі сиділа молода В. Іванова - Стахурова, молодий П. Коваленко, дружки, свахи та троїста музика. Дружки співали весільних пісень. На перехрестях вулиць весільний поїзд зупинявся і відігравав імпровізований весільний обряд, зі співом, частуванням та танцями. Далі після довгого інтервалу їхали верхи на конях козаки. Попереду — Тарас Бульба зі своїми синами і козаками, що випроваджали їх на Запорозьку Січ. Тарасом Бульбою був одягнений Є. Рибчинський, синами два хористи. За козаками на двоколісному возику сидів жид Янкель з барилами горілки та рибою. Коли цей возик зупинявся, козаки підходили до Янкеля купувати горілку і рибу. Велика кількість цікавих йшла слідом за цим походом. В ті дні напередодні великих подій, на вулицях Києва, завдяки сталій присутності в ньому українського театру лунала українська пісня і бриніло українське слово.

*

Трагічні наслідки революції і війни за визволення України перешкодили Садовському здійснити його пляни. Нове кіноли не поставало з нічого, завжди народжувалось з чогось. Це нове уперше зродилось і з'явилося в театрі М. Садовського і стало провідною доріжкою для продовження нових напрямків в розвитку театрального мистецтва в Україні. Ніхто з критиків не писав, що в театрі М. Садовського виникла революція з появою перекладної опери і перекладної драми. Все це пройшло тихо, спокійно, без жадних революційних вигуків. І коли б не трагічні наслідки визвольних змагань, свідомі українські громадяни, які люблять свій театр, були б свідками ще більших мистецьких успіхів цього театру, побачили б на його сцені шекспірівські трагедії і свого славного актора - майстра Садовського в ролях Отелла, короля Ліра і ін. Емоція і темперамент М. Садовського були такі великі, що в ролі Отелла він був би другим Сальвіні.

Народи, що мають своїх великих акторів, ставлять їм пам'ятники. Наш театр Бог також не залишив позаду ,обдарувавши його такими іменами, як І. Карпенко-Карий, М. Садовський, П. Саксаганський і М. Садовська. В ім'ях цієї родини заховані найдорожчі скарби нашого мистецтва, літератури, сценічного хисту, емоції, гумору, темпераменту ,пісні. Це — ціла Україна. Я так би їх схарактеризував: І. Тобілевич (Карпенко-Карий) — це український розум; М. Садовський — українська емоція; П. Саксаганський — український гумор і М. Садовська — пісня. Ось що писав про наших корифеїв академікові А. Кримському керівник Художнього театру в Москві К. Станиславський: „Імена таких українських акторів, як Кропивницький, Заньковецька, Садовський і Саксаганський, блискучої плеяди майстрів української сцени — золотими буквами, вписані на скрижалях історії світового мистецтва, і вони ні в чому не уступаються перед такими славними акторами, як Щепкін, Мочалов, Соловцов, Неделін. Той, хто бачив гру цих українських артистів, той зберіг ясну пам'ять про них на все життя".

Український народ мусить бути гордий, що має, як і інші культурні нації, таких великих репрезентантів, що своїм мистецьким ґенієм піднесли наш теaтр на найвищий рівень.

(Кінець).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Мазепинський Рік в Балтиморі, Мд.

(Звідомлення ЮКОМА — Мериленд)

15-го березня 1959 з ініціятиви балтіморського Відділу УККА створено тут Ювілейний Комітет Мазепи на стейт Мериленд (ЮКОМА — МЕРИЛЕНД). Членами були 3 українські священики Балтімору, голови всіх балтіморських організацій і товариств, разом 23 особи, 6 українських громадян, що проживають в різних місцевостях Мериленду, та члени Екзекутиви балтіморського Відділу УККА в числі 7 осіб. Юкому-Мериленд очолив п. майор Павло Калиновський, д-р Ярослав Шав'як був секретарем цього Комітету, інж. Остап Стельмах орган. реф., проф. Петро Войтович, скарбником.

Ціллю Юкома - Мериленд було спопуляризувати ідеали нашого гетьмана та українську безупинну боротьбу за їх здійснення. З тією думкою Юкома - Мериленд уладив в Ювілейному Мазепинському році ось такі імпрези в Балтиморі:

13-го червня 1959 влаштовано Мазепинський Ранок в залі ІВКА для українських школярів з рефератом про Мазепу п-и Слави Зелинської та з мистецькою програмою, в якій взяли активну участь учні всіх українознавчих шкіл Балтімору та балтіморського Відділу УМІ.

11-го липня 1959 в цій же залі Юкома - Мериленд уладив для всього українського громадянства Балтімору Мазепинську Конференцію з двома доповідями про Мазепу пп. професорів д-ра Миколи Андрусяка „Боротьба за незалежність України в XVII ст. і політика Мазепи" і д-ра Володимира Січинського „Життя і діяльність гетьмана Івана Мазепи". Після Конференції відбулася товариська зустріч представників українського громадянства Балтімору з доповідачами, присвячена Мазепинським проблемам. З Конференцією була пов'язана виставка Мазепіяни та української книжки, зорганізована п. Климентієм Баб'яком.

18-го жовтня 1959 в будинку „Самопомочі" відбулося відкриття пересувної історичної виставки „Іван Мазепа та його доба", яка тривала до 1-го листопада 1959 і складалася з 98 фоторепродукцій.

27-го грудня 1959 п. проф. Олекса Повстенко виголосив доповідь п. н. „Мистецтво України доби гетьмана Івана Мазепи". Доповідь була ілюстрована численними кольоровими та звичайними світлинами і стягнула на залю велику кількість слухачів.

Заходами Юкома - Мериленд в квітні і травні 1959 відбулися 4 семінарійні сходини членів Українського Студентського Клюбу в Коледж Парку, Мериленд. Сходини відбувалися в університетському будинку та брало в них участь пересічно 12 українських студентів. Сходини були присвячені розглядові подій і проблем доби гетьмана Івана Мазепи. Цей Мазепинський семінар вів д-р Ярослав Шав'як.

26-го квітня 1959 р. Юкома-Мериленд покликав до життя спеціяльну Комісію, очолену представниками 4-ох молодечих організацій Балтімору. Завданням Комісії Молоді було змобілізувати і підготовити українську молодь Балтімору до Мазепинського Здвигу Молоді, що відбувався в днях 19—20 вересня 1959 року в Ню Йорку. На жаль, Комісії Молоді взагалі не вдалося виконати свого завдання. В нюйоркському Мазепинському Здвизі Молоді взяла участь з Балтімору тільки дружина копаного м'яча під проводом проф. Петра Войтовича і голови спортового т-ва, Вол. Стельмаха.

Для влаштування Мазепинських імпрез Юкома-Мериленд зорганізував грошову збірку між балтіморськими організаціями і товариствами. Ось прізвища організацій і товариств, що зложили по 5 долярів на початковий фонд Юкома - Мериленд: Кредитівка, Відділ ОДВУ, Відділ ОБВУА, Пласт, Відділ „Провидіння", „Самопоміч", Відділ СУкраїнок Ам., Відділ СУМА, Відділ Т-ва Прихильників УНРади, Українська Автокефальна Православна Церква, Відділ УККА — Балтімор, Відділ УККА —Куртісбей, УМІ — Відділ Балтімор, Українська Школа при церкві св. Михайла в Балтіморі, Українознавча школа при церкві св. Петра і Павла в Куртісбей, 320 Відділ УНС, 337 Відділ УНС, 65 Відділ УРС, Українське Спортове Т-во „Дніпро" Українська Студентська Громада Балтімору.

Ці грошові пожертви та доходи з ювілейних імпрез становили взагальному $261.85 прибутків Юкома - Мериленд, якими він покрив свої витрати.

За час свого існування від 15 березня — 31 грудня Юкома - Мериленд відбув два пленарні Збори, а його Екзекутива мала в тому асі 26 засідань.

7-го лютого 1960 року Контрольна Комісія УККА, Відділ Балтімор, в особах пп. д-рів Омеляна Дерія, Ярослава Хмілевського та п. Осипа Приймака і в присутності всіх членів Екзекутиви Юкома - Мериленд перевірила касову книгу Юкома - Мериленд та всі приходові і розходові прилоги і ствердила правдивість записів до касової книги та знайшла все в порядку.

Єдина речева власність, що залишилась балтіморському Ювілейному Комітетові Мазепи — це великий портрет гетьмана Мазепи, зроблений на замовлення мистцем Валентином Сім'янцевим з Вашингтону. Екзекутива Юкома - Мереленд рішила передати цей портрет на власність балтіморсьокому Відділові Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч".

Зразки летючок та програмок з приводу ювілейних Мазепинських імпрез переслано до збірної колекції при Головному Ювілейному Комітеті Мазепи в Ню Йорку.

Екзекутива Юкома-Мериленд

НАРАДА В СПРАВІ ВИСТАВКИ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Представники трьох мистецьких спілок ЗДА та Канади, які брали участь в нарадах дня 15 травня ц. р., в місті Ню Йорку в справі Української Виставки Образотворчого Мистецтва у Вільному Світі, що відбудеться цієї осени в місті Дітройті. Сидять зліва направо: мистець Михайло Дмитренко, проф. Володимир Січинський, пані Маруся Бек, мистець Святослав Гординський, мистець Богдан Стебельський. — Стоять зліва направо: мистець Михайло Черешньовський, мистець Богдан Певний, мистець Петро Мегик, мистець Петро Андрусів та проф. Антін Малюца. — В нарадах брав теж участь мистець Сергій Литвиненко, якого на знимці не має.

Свято Героїв в Джерзі Сиrі, Н. Дж.

Організації Визвольного Фронту, Союз Українок, Т-во „Самопоміч", Т-во „Рідна Школа" та Оркестра „Сурма" — під протекторатом місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету Америки, влаштували 15-го травня в залі укр. ґрек.-кат. церкви св. Петра і Павла Свято Героїв.

Свято, що складалося з двох частин, розпочалося американським і українським гимнами в виконанні оркестри „Сурма" під диригентурою п. Івана Драгана. Відкрив Свято вступним словом голова місцевого Відділу УККА п. Антін Шаран. Деклямацію — „На день свята героїв" М. Горішного — виконав В. Харченко. Оркестра „Сурма" під дир. Ів. Драгана виконала „У дві пари", переробка Головацького, та „Послідне прощання", переробка В. Билева. Вступне слово виголосив голова 12-го Відділу ООЧСУ п. Іван Цьолко. Хор „Гомін" під диригентурою п. М. Кормелюка виконав „Ой Морозе, Морозеньку", муз. Людкевича, та „Слава Героям", муз. Сметани. Святочну промову виголосив проф. д-р Микола Чировський, навівши чимало історичних фактів з української Визвольної Боротьби та підкресливши заслуги перед українською нацією в її визвольних змаганнях за самостійну Українську Державу кращих синів - героїв — Голови Директорії і Головного Отамана Військ УНР Симона Петлюру, організатора і провідника ОУН полковника Євгенва Коновальця, Головного Командира Військ УПА ген. хорун. Тараса Чупринку, провідника ЗҐ ОУН Степана Бандеру, які загинули геройчною смертю від московських напасників за волю свого народу.

Сценічну декламацію поему „Сини України" П. Савчука виконали Юні Сумівці під мистецьким керівництвом п. Ів. Цьолка.

Друга частина програми почалася сольоспівом — „І знов страшні чутки", музика Безкоровайного та „На чужині", муз. Гнатишина — виконав баритон Осип Стецура. Деклямацію — „Як стрінеш могили" П. Люпенка — виконала В. Кохановська. Хор „Гомін" виконав „Прометей", муз. Стеценка та „Україно", муз. Божика — диригґ. М. Кормелюк. Мистецьке читання — „Пам'яті Степана Бандери" П. Українця — виконав п. Ів. Цьолко. Оркестра „Сурма" виконала „Засяло сонце золоте", муз. Недільського — диригґ. Ів. Драган. Деклямацію — „Лист на Україну" П. Буковинця — виконала М. Гаврилюк. До сольоспіву акомпаніював п. Роман Стецура. Мистецьку програму склав член святкового Комітету проф. П. Савчук, а керував нею під час свята п. Ів. Цьолко. — Свято закінчилося грою „Не пора...." у виконанні оркестри „Сурма".

Прекрасно була оздоблена сцена: чотири великі тумби з надписами імен поляглих Героїв Петлюри, Коновальця, Чупринки, Бандери — та роки їхньої смерти. У кожній тумбі був, як символ, український державний прапор з тризубом на вершку держака. Декорування було на тлі блакитного поля - полотнища з великим золотим тризубом у центрі задньої стіни. За оформлення сцени належиться признання в першу чергу, як організаторові, Гр. Бурі, Ів. Цьолкові та іншим.

П. Савчук

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонової нашої організації!

Грудка землі на свіжу могилу

(Посмертна згадка про А. Романчука)

Мені не довелося віддати останньої пошани товаришеві Антонові Романчукові, мистцеві-маляреві, членові Об'єднання Мистців Українців в Америці, смерть якого була гіркою несподіванкою для мене.

Якось зустрівши нещодавно голову нашого товариства С. Гординського на відкритті виставки С. К. Пастухова в галерії Панораса в Ню Йорку, я почув від нього докір:

— Чому ж ви не були на похороні Романчука?

— Та як? — скрикнув я здивовано, — адже я його бачив живим саме перед відкриттям вистави ОМУА!

Я не міг йняти віри, що так нагло не стало людини... Мені довелося востаннє стрінутися з покійним в домі Українського Інституту Америки на святочній конференції НТШ в пошану митрополита Андрея Шептицького. Я помітив деяку зміну в худорлявій поставі товариша. Він неначе подався, але ця зміна не стурбувала мене, бо все приходилося бачити його таким слабкеньким. Мені навіть не спало на думку, що оце бачимось востаннє. Колеґа, слухаючи доповідей, пильно шкіцував у своєму нотесі. Ми сиділи поруч себе і час від часу розмовляли потихеньку. Я дивувався, чому він не взяв участи в цьогорічній виставці Об'єднання. На це він тільки усміхнувся і ми розстались опісля в добрій вірі, що стрінемося на відкритті виставки. Так і не довелося бачити в живих друга.

Мені пригадується перша наша зустріч на відкритті моєї виставки в ЛМ Клюбі Ню Йорку восени 1954 р. Друг Антін і його дружина п. Тетяна з Воронкевичів щиро вітали мене з виставкою. В поведінці і поставі покійного все було щось надзвичайно делікатного. Він оставив у моїй пам'яті враження дуже культурного і коректного співтовариша в Об'єднанні. Все був готовим до спільної праці вішання образів перед виставкою, коли при своєму слабосиллі він намагався бути помічним.

В архіві ОМУА заховалося кілька рядків життєпису покійного, написаного ним. Він уродився 15 жовтня 1898 р. у Львові. Його батько був відомим малярем, що вчився у краківській академії і як стипендіят продовжував своє образування в Мюнхені в академії, проживаючи опісля в Італії, в Абації і Льоврані. Перші вказівки в малярстві Антін одержував саме від свого батька Тита. Середню освіту він закінчив у Швайцарії і в 1917 р. вступив до академії у Женеві. В 1920 р. продовжував студії у Фльоренції. Уперше виставляв у збірній виставці в Льозанні в Швайцарії в 1918 р. Дальше щороку виставляв у збірних виставках італійських мистців у Фіюме, Трієсті і Венеції від 1930 до 1939 рр. Головні праці того часу краєвиди і композиції великого формату закупили управи міста Фіюме або федерація мистців та інші державні установи міст Фіюме та Абації. Романчук портретував відомих людей того часу: чеського скрипаля Яна Ковбеліка, поета Габрієле д'Анунціо, пяніста Падеревського та Муссоліні. Від 1950 р. він проживав у ЗДА. Врав участь у ювілейній виставці американських мистців у Сиракюз, Н. Й. в 1951 р. Кілька разів виставляв у галерії Караван у Ню Йорку, одержуючи окрему нагороду (спешел прайз) за образ з орієнтальною тематикою в квітні 1954 року. Брав теж участь у виставках „Профешенел Артістс Ліґ" в мистецькому клюбі при Ґремерсі Парк у Ню Йорку в 1954 р. Виставляв і серед українських мистців Об'єднання у ЛМ Клюбі в роках 1955, 56, 57, 59 в Ню Йорку і в Українській Виставці в Комюніті Арт Ґеллері у Филаделфії 1956 р.

Важко є подати хоч коротеньку оцінкту мистецького дорібку покійника, не маючи змоги оглядати його творів, розкиданих далеко на чужині. З того, що довелося бачити на наших виставках, у мене заховалося враження тихої ліричної вдачі покійного мистця, про якого можна б сказати словами Лесі Українки, що був:

„Як промінь сонця
в мареві легенькім,
Що стелиться
по золотому полі".

Роман Пачовський

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, повідомляють що в п'ятницю 17 червня відбудуться Річні Загальні Збори членів Клюбу. Початок о год. 8-ій вечора.

● У Савді Арабії загострилось суперництво між королем Савдом та його братом, наступником престолу Фейсалом, який водночас є прем'єром, міністром закордонних справ, економіки й фінансів. Нещастям амбітного і самовладного князя Фейсала те, що він часто хворіє і тепер казали йому виїхати до Швайцарії на операцію. Лякаючись, щоб його противники не втяли якоїсь штуки під час його відсутности, він спровадить, мабуть, до Савді Арабії лікарів і хирургів з Швайцарії.

● До Москви вже були вислали джетовий моторовий човен, який президент Айзенгавер мав подарувати Нікіті Хрущову під час візити в СССР. Тепер цей човен перевезуть до ЗДА і доставлять до фірми в Індіяні, яка його випродукувала.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
Нашої Незабутньої
бл. п. Антоніни з Рибаків ҐУРҐУЛОВОЇ
буде відслужена
в СУБОТУ, 18-го ЧЕРВНЯ ц. р.
в год. 8:30 ранку
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві Преч. Діви Марії — в ОЗОН ПАРКУ при 87 вул. і 97 Евеню,
на яку Рідню і Знайомих запрошує
РОДИНА

†

З далекої, рідної України
наспіла невимовно болюча і сумна вістка,
що в дні 21-го травня цього року відійшла від нас у Вічність,
заосмотрена Найсвятішими Тайнами,
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАТИ і БАБУНЯ,
бл. п. МАРІЯ ОЛЬГА з РОЗЛУЦЬКИХ
РАТИЧ
проживши 70 років.
Всіх, кому Покійна була Дорогою, просимо помолитись за спокій її душі.
Горем прибиті:
ЧОЛОВІК, ДОНЬКА, СИНИ, ЗЯТЬ, СИНОВІ, СЕСТРА, ШВАГЕР і РІДНЯ

Підписка замовлень

НА ТВОРИ Т. ШЕВЧЕНКА У ФИЛАДЕЛФІЇ

14-томове видання творів Тараса Шевченка, що видає їх Видавництво Миколи Денисюка в Шикаґо, втішається великим зацікавленням серед української спільноти на чужині. Дотепер за час друку першої половини (вже видруковано 7 томів) треба було два рази збільшувати наклад цього монументального видання. Представники Видавництва переводять тепер підписку замовлень на це видання у всіх містах ЗДА і Канади. Видавець Микола Денисюк минулої суботи приїхав із Вашинґтону до Филаделфії, де започаткував уже із своїми співробітниками акцію збирання замовлень. Подібна акція минулого тижня у Вашинґтоні пройшла з великим успіхом, де майже ніхто не відмовлявся від купна цього видання. Видавництво дає змогу кожному придбати це найбільше, повне дотепер видання Творів Тараса Шевченка. Хоч видання люксусово видане в імітації шкіри, ціна його дуже приступна, бо цілість коштує лише дол. 60.00 на сплати на протяг одного року по дол. 5.00 місячно. Представники Видавництва відвідають поодинокі українські родини у Филаделфії ще цього тижня. Сподіваємося, що Українці міста Филаделфії, подібно як і в інших містах, скористають з можливости придбати собі це ювілейне видання.

П. К. ЄРЕМІЄВА

(Посмертна згадка)

В шпиталі в Берні в Швайцарії 3-го травня померла П. К. Єремієва, дружина кол. секретаря Центральної Ради М. М. Єремієва. З Берну її тіло перевезено до Женеви й поховано на цвинтарі Шен Бужері на передмістю Женеви.

Покійна відзначалася високою інтеліґентністю й добрим серцем; для багатьох вона була доброю приятелькою, порадницею й розрадницею в тяжку хвилю; тому користалася великою пошаною й любов'ю не тільки серед українців, а й серед усієї багатонаціональної еміґрації. Помешкання Єремієвих було осередком, коло якого гуртувалися українці м. Женеви, і якого не минав кожний, хто приїхав з Німеччини, Франції, чи Америки.

Останні роки вона працювала у великому універсальному магазині: знаючи численні мови, вона провадила по багатоповерховому будинку чужинців-туристів, даючи пояснення й допомагаючи робити закупи. Совєтські туристи й учасники різних конференцій дивувалися, коли чули добру українську мову з уст Покійної.

Своїм теплим відношенням до людей вона здобула симпатію серед товаришок праці; коли вона занедужала, то вони написали їй листа з 250 підписами.

Заупокійну літургію правили українські священики з Парижу: о. В. Вишневський і о. М. Єреміїв, син Покійної. Повно було людей і квітів, хоч українська колонія в Женеві нараховує лише тузінь людей.

Б. М.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Відділ 397, повідомляє своїх членів, що побір вкладок буде в суботу 18-го червня від год. 3 до 4, і в неділю 19-го червня від години 12 до 1.30. Просимо вирівнати залеглі вкладки — І. Скочиляс, предс., О. Штогрин, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори Б-ва св. Юрія, Відділ 239, відбудуться в суботу 18-го червня ц. р., в год. 3-ій до 5-ої, в домі Укр. Амер. Горожан при 847 Н. Френклин вул. Порядок нарад: інкасовання членських внесків та роздача чеків - дивіденд. — Д-р В. Ґалан, предс., М. Ковальчук, секр.

ПАСЕЙК, Н. Дж. — Відділ 42, ім. Т. Шевченка, повідомляє своїх членів, що Піврічні Збори відбудуться в суботу 18 червня ц. р., о год. 8-ій веч., в УНДомі при 237 Говп Евню. На збори всіх членів просимо прийти, бо будуть рішатися важні справи, буде вибір заступника предсідника і дуже важна справа Фонду Наглої Потреби, що його започаткував УНСоюз в формі звороту дивіденд а також і інших пожертв. Вже деякі члени зголосили зворот своїх дивіденд. — В. Марущак, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Тов. ім. І. Франка, Відділ 83, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу 18 червня ц. р., від год. 5 до 6.30 веч., в Укр. Горож. Клюбі при 847 Н. Френклин вул. Проситься членів прибути на збори та вплатити належні вкладки. Також на цих зборах буде роздача чеків - дивіденд. — Довгуючим членам пригадується, що оскільки не вирівнають залеглости до 25-го червня, будуть суспендовані. — Вкладки можна пересилати до секретаря поштою. — Р. Карбівник, предсідник, С. Чорномаз, касир, С. Гавриш, секр.

Читайте українські книжки й газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Д-р Вол. Ґалан переобраний на голову Відділу УККА у Филаделфії

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ритка подав д-р Іван Скальчук, який очолював збірку у західній частині міста і здобув друге місце у збірці. Гарно працювали в останньому році Школи Українознавства. Одна із цих шкіл (у північній Филаделфії) приміщувалась в гарному будинку публічної школи. Школи Українознавства влаштували, як і попередніми роками, Шевченківське Свято. Лекторат української літератури на Пенсилвенійському Університеті втішався фреквенцією студентів. Зібрано стипендійний фонд у висоті 1,626.00 долярів, що їх зложили установи і приватні громадяни. Українська Щадниця уфундувала дві стипендії в сумі 224.00 дол. Заступник голови Відділу УККА у Филаделфії п. Роман Карбівник уфундував одну стипендію в сумі 112.00 дол. Із стипендій користало 28 студентів. Звідомлення від Контрольної Комісії зложила голова цієї Комісії п. Олена Штогрин. Загальні Збори проходили у дружній і діловій атмосфері при повній консолідації всієї української громади. Дощ і футбольний матч відбились лише на фреквенції учасників. Зборами проводила Президія у складі: Іван Поритко — предсідник, Ігнат Білінський — заступник предсідника, Степан Процик і Теофіль Старух — секретарі. Збори з признанням прийняли звідомлення Управи про успішну працю і перевибрано цю Управу (з малими змінами) на наступний діловий рік. На голову Відділу УККА у Филаделфії перевибрано знову д-ра Володимира Ґалана, а до Управи увійшли: Іван Поритко, Роман Карбівник, Юрій Мачук, Остап Тарнавський, Іван Скальчук, Михайло Нич, Теофіль Кульчицький, Мирон Утриско, Сергій Євсевський, Дмитро Василащук, Степан Процик, Петро Ґенґало, Дмитро Стулковський і Теофіль Старух. До Контрольної Комісії увійшли: Олена Штогрин, Іван Черник, Іван Гаврилів, Ярослав Бернадин, Лука Семчук, Тихон Тещук і Осип Зілинський. Громадський Суд творять: Микола Алексевич, Анна Сивуляк, Іван Рубель, Теодор Федусь, Мирослав Солтис, Іван Шаран, Осип Петрович і Іван Кусень.

Т.

Армія повідомляє про успішне нищення ракет протиракетами

Дослідна площа у Вайт Сендс, Ню Мексіко. — Армія повідомила про те, що вдалася перша проба з тим, що керована балістична ракета „Ніке - Геркулес" в повітрі знищила керовану ракету „Корпорал". Ракети „Ніке" і „Ніке Геркулес" призначені до нищення ворожих ракет в повітрі. В повідомленні про цей успіх говориться про те, що ракети типу Геркулес можуть нищити ворожі керовані ракети, але не подано, на якій віддалі зістрелено пробну ракету „Корпорал". Ракета Геркулес була „озброєна" вибуховим матеріялом великої сили. На початку цього року ракета „Говк" знищила в повітрі випущену з гармати ракету „Онест Джан". Ракета „Говк" призначена до нищення ворожих ракет. В найновішій пробі новиною було те, що „Геркулес" зістрелив ракету „Корпорал", якою керували з землі.

На Кубі засуджено до розстрілу трьох протирежимних повстанців

Гавана. — Кубінський військовий трибунал засудив до розстрілу колишнього капітана повстанської армії Мануеля Бітона, його брата і ще одного кол. кубинського вояка за їхню збройну активність проти уряду Фіделя Кастра. Судовий процес тривав усього 17 хвилин і військовий трибунал, не розглядаючи довго справи, встановив вирок — кару розстрілу, що її виконання визначено на середу 15 серпня. Усіх їх засуджено за „злочини проти Кубинської держави". Бітона і його колеґ зловлено після їх 6-місячного збройного спротиву, коли вони вже не могли втриматися довше в горах з огляду на холод і голод. П'ятьох інших повстанців із групи Бітона засуджено на кару ув'язнення від 5 до 30 років. Засуджених до кари смерти мали розстріляти зараз по півночі дня 15 червня у ближче невизначеному місці.

Тіто хоче міжнародної конференції „на вершинах" невтральних країн

Београд. — Югославський диктатор Тіто заявив, що Паризька конференція доказала, що самі тільки великодержави не є всилі розв'язати найбільш наболілих проблем, які стосуються цілого людства, і тому треба, щоб вершинну конференцію відбули голови урядів всіх більших держав. Тіто висловив свою думку на бенкеті на острові Бріоні в честь його теперішнього гостя, президента З'єдиненої Арабської Республіки, Абделя Гамаля Нассера. Але той, хоч сидів поруч Тіта, не підтримав публічно суґестії свого господаря. Зараз після провалу Паризької онкференції місяць тому.

ТАРЗАН, ч. 4471. Зрадник вбиває королеву.

Тарзан та інші приглядалися видовищу між королевою Лірою і Рімю, аж нагло... Зрадник вхопив спис і підбіг до неї... І тоді, поки інші могли його затримати, він завдав їй смертельний удар!